

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА
БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ
ПОСРЕДНИЦИ**

(юни 2012 г. – май 2013 г.)

Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) е учредена през 1997 г. като първото сдружение в България на професионалните участници в търговията с ценни книжа и мениджъри на инвестиционни портфейли.

Към настоящия момент в Асоциацията членуват **двадесет и четири** лицензирани от КФН съгласно изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) инвестиционни посредници (ИП).

През отчетния период бе прекратено членството на 2 инвестиционни посредника – на ИП „**ФК Евър**” АД - по тяхно искане и „**Кей Би Си Секюритис Н. В. – клон България**” – поради връщане на лиценза и тяхна молба. По този начин към момента на провеждане на ОС на БАЛИП в Асоциацията членуват 24 члена.

Управителният съвет (УС) на БАЛИП проведе 7 редовни заседания. Състояха се множество срещи с ръководствата на „Българска фондова борса – София” АД (БФБ) и „Централен депозитар” АД (ЦД), като се осъществиха и редица срещи с Комисията за финансов надзор (КФН), асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар (АББ, БАУД, БАДДПО) и емитентите (АИКБ, КРИБ, АДВИБ, БАВИ).

БАЛИП утвърди авторитета и своето влияние върху капиталовия пазар в страната, като излъчи свои представители във:

- Фонда за компенсирание на инвеститорите в ценни книжа (Атанас Бойчев);
- Арбитражния съд при ЦД (Николай Майстер);
- Арбитражния съд при БФБ (Николай Ялъмов, заместник-председател);
- Комитета по управление на Гаранционния фонд при БФБ (Ангел Рабаджийски);

- Изпитната комисия за брокери и инвестиционни консултанти (Атанас Бойчев);
- Съвета на директорите на БФБ (Любомир Бояджиев), и
- Съвета на директорите на „Централен депозитар” АД (Ангел Рабаджийски).

През отчетния период представители на БАЛИП взеха участие в организирани от различни институции работни групи. Г-н Ангел Рабаджийски и Евгений Жишев участват в работата на Работна група (РГ) 26 „Финансови услуги” към Съвета по европейски въпроси, организирана от Министерството на финансите към Министерския съвет. Г-н Евгений Жишев е включен в експертна работна група по корпоративни действия към ЦД. БАЛИП е представяван и в Българската национална комисия по корпоративно управление

БАЛИП е подкрепил създаването и участва в Националната група на потребителите (NUG) във връзка с проекта на Европейската централна банка Target 2 Securities за създаване на пан-европейска платформа за сетълмент на сделки с финансови инструменти.

БАЛИП се утвърждава и като основна организация, работеща в тясно взаимодействие с КФН, ангажирана с организацията и провеждането на курсове за брокери и инвестиционни консултанти, в това число и участие в изпитната комисия, изработка на въпросник и тестове, проверка и оценяване на работите на кандидатите.

I. ДЕЙНОСТ ОТНОСНО ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА, УРЕЖДАЩА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

Основно място в дейността на Асоциацията през отчетния период заемат изготвените от членовете на БАЛИП, Комисията по търговията и Правния комитет и УС на Асоциацията предложения за промени в законодателството относно дейността на инвестиционните посредници и капиталовия пазар в България.

1. ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Най-мощабни предложения за законодателни промени бяха направени във връзка с проект на закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (КСО). След допитване до членовете и обсъждане в УС, бяха изпратени няколко писма до КФН с във връзка с два различни проекта на Комисията за промени в КСО. БАЛИП участва и в дискусиите относно промените в режима на пенсионното осигуряване, като в предходния период се осъществиха и срещи с г-н Ангел Джалъзов и експерти от управление „Осигурителен надзор” при КФН. На тези срещи и форуми бе поискано от управлението при бъдеща работа по изменение и допълнение на КСО, да се редактира разпоредбата на чл. 171, ал. 1, т. 3 от КСО, съгласно която се **забранява на пенсионно-осигурителните дружества (ПОД) да инвестират средствата на управляваните от тях пенсионни фондове („фондове за задължително допълнително пенсионно осигуряване”) в ценни книжа, издадени от свързани лица с ИП, с които ПОД има договор за инвестиционно посредничество.**

През м. юли 2012 г. до КФН беше изпратено писмо, в което се възразяваше против добавянето в Проекта на ЗИДКСО на нови и запазването на съществуващи рестрикции, които утежняват режима на предоставяне на услуги по инвестиционно посредничество от ИП и банки, както и на депозитарни услуги, извършвани от банките-попечители на фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

На КФН беше предложено да се върне редакцията чл. 177, ал. 1, т. 2 КСО от предходния вариант на ЗИДКСО, изготвен от КФН в сътрудничество с браншовите асоциации, съгласно който отпадна забраната за инвестиране на средствата на пенсионните фондове (ПФ) в ценни книжа, издадени от инвестиционния посредник по чл. 123в, ал. 1 и свързаните с него лица - поради липсата на реален конфликт на интереси (които аргументи бяха в крайна сметка приети от КФН и отразени във варианта на ЗИДКСО от 03.09.2011 г.).

Освен това, съгласно чл. 250б, ал. 6 от проекта на ЗИДКСО бе въведена още една **забрана - за сключване на кръстосани сделки** с инструменти по чл. 250б, ал. 1, т. 7, 9-11 от Проекта, т. е. сделки между клиент на ИП, който е ПФ, с друг клиент на същия ИП. От КФН беше поискано забраната да отпадне като обективно необоснована и ограничаваща инвестиционните възможности на ПФ и несъобразена със спецификата на борсовата търговия, която забрана в много случаи при

електронни системи за търговия дори не може да се спазва, защото няма как да се проверява кой с кого сключва сделки в реално време.

БАЛИП направи предложенията за промени в КСО, тъй като рестрикциите и забраните в КСО в най-голяма степен засягат ИП и по-голямата част от банките, които са в ролята на инвестиционен посредник по такива сделки (или са в ролята на попечител за ПФ). Ако бъдат отразени, направените от БАЛИП предложения ще създадат допълнителни стимули за развитието на капиталовия пазар в страната.

Предвид острата реакция на БАДДПО срещу проектозакона в представения му пред инвестиционната общност вид и множеството бележки и възражения, изказани от БАЛИП и другите браншови организации на професионалните участници на капиталовия пазар, на проекта не е даден ход и той ще следва основно да се преработи, след задълбочена публична консултация, преди отново да бъде внесен в Народното събрание.

2. НАРЕДБА № 8

БАЛИП предостави предложения, бележки и коментари по Проекта на КФН за НИД на Наредба № 8 от 2003 г. за Централния депозитар на ценни книжа. Предложенията бяха направени с оглед оптимизиране работата на ЦД и ИП и за съобразяване на организацията на дейността на ЦД с предвидената приватизация на депозитарната институция, както и с цел осигуряването на ефективен клиринг и сетълмент за участниците на българския капиталов пазар, което е от изключителна важност за ИП и техните клиенти. Част от бележките бяха от редакционен характер и с цел прецизиране на текстовете, като някои от предложенията бяха по текстове на самата Наредба № 8, а не по НИД.

От КФН беше поискано да остави свобода на ЦД за уреждане на формата и съдържанието на регистъра за РЕПО сделки по чл.22а, ал. 2 от Наредба № 8, като се зложат параметри, свързани с реалната практика при РЕПО сделките. Засега е постигнат известен компромис.

КФН отчете искането на БАЛИП да се намали срокът за произнасяне от ЦД по регистрация на емисии от 10 на 5 работни дни.

Също така, КФН прие предложението на БАЛИП за прибавяне към личните данни на притежателите на ценни книжа при регистрация на сделки с финансови

инструменти и ЕИК/ЕГН на физически/юридически лица, с оглед по-добра идентификация и поради често срещано съвпадение на имената, особено на физически лица.

От КФН бе поискано да ревизира разпоредбата на чл. 32, ал. 1, т. 3 от Наредба № 8 и изрично да уреди държането на финансови инструменти в общи сметки, а не само както сега е споменато само във връзка с чуждестранни банки и инвестиционни посредници (и лица, които съгласно националното си законодателство могат да извършват депозитарна и/или попечителска дейност). Във всички случаи, позицията на БАЛИП остава, че не трябва да се третират различно в ЦД регистрите, които се водят по отношение на сметките на местни или чуждестранни лица.

След последните промени в ЗППЦК и с новия Правилник на ЦД се откриват възможности за откриване и водене на омнибус сметки за български ИП. След одобрението на новия Правилник на ЦД от КФН ще се изработят текстове, които ще уредят по-детайлно тази материя, като при необходимост от КФН ще бъде поискано съответно изменение и допълнение на Наредба № 8, с оглед тя да бъде функционална и да предоставя такива възможности за бизнес на българските ИП, с каквито техните аналози в държавите с развити капиталови пазари разполагат.

3. НАРЕДБА № 16 ОТ 7 ЮЛИ 2004 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА МАРЖИН ПОКУПКИ, КЪСИ ПРОДАЖБИ И ЗАЕМ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ (НАРЕДБА № 16).

Във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) № 236/2012 КФН подготви проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16. БАЛИП приветства известното либерализиране на режима на късите продажби, **доколкото отпаднаха изискванията към книжата, предмет на къси продажби и бяха намалени някои количествени изисквания към обезпечението при извършване на маржин покупки и къси продажби** - като изискването по чл. 8, ал. 1, б. „в” от Наредба № 16 за среднодневен брой сделки с акции, търгувани на регулиран пазар в страната.

БАЛИП се противопостави на концепцията на КФН при липсата на действаща клирингова институция (централен контрагент) да се вмения клиринговата функция на ИП. В писмото изрично се указа, че няма необходимост от текстовете, отнасящи

се до задълженията на централен контрагент съгласно чл. 15 от Регламент (ЕС) № 236/2012 за установяване на процедури за изкупуване на акции и за обезщетяване на купувачи при липса на доставка на акциите на датата на сетълмента. Тази позиция на БАЛИП трябва да бъде защитавана, докато не започне да функционира нормална система за клиринг, базирана на участието на централен контрагент, който да поеме тези задължения.

БАЛИП възрази и срещу предложения в чл. 7а, ал. 3 от НИД на Наредба № 16 текст, съгласно който ИП могат да извършват маржин покупки, къси продажби и заем на финансови инструменти на територията на друга държава членка чрез клон. В писмото се указа, че няма абсолютно никакво основание въз основа на подзаконов нормативен акт да се дерогира чл. 15, ал. 4 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), съгласно който издаденият на инвестиционен посредник (ИП) лиценз за извършване на дейност дава право на извършване на посочените в него услуги и дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 в рамките на Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, както чрез учредяване на клон, така и алтернативно при условията на свободното предоставяне на услуги. Освен това, беше подчертано, че такъв текст не би способствал за конкурентоспособността на българските инвестиционни посредници.

Следва да се посочи, че КФН се отказа от варианта ИП да могат да извършват маржин сделки и къси продажби на пазари в другите държави-членки на ЕС само чрез клон и в окончателната си редакция Наредба № 16 разрешава на ИП да извършват такива сделки пряко, без да учредяват клон.

Бяха предложени и някои конкретни текстове, въз основа на практиката, които, ако бяха отчетени при изготвяне на окончателния вариант на НИД на Наредба № 16, съществено щяха да съдействат за развитието на търговията на маржин и извършването на къси продажби в страната, дори при липсата на клиринг, и щяха да създадат нови бизнес и инвестиционни възможности за инвестиционните посредници и техните клиенти.

II. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТАКТИ С ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ.

1.1. НАРОДНО СЪБРАНИЕ (НС) и МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ (МФ)

Във връзка с плановете на МФ да се внесат промени в данъчното законодателство и да се въведе данък върху капиталовата печалба в представителни организации на професионални участници на капиталовия пазар и емитенти - АИКБ, БАДДПО, БАЛИП, БАУД, АДСИЦ, АДВИБ и БАВИ в писмо до Бюджетната комисия на НС и МФ се противопоставиха категорично на въвеждането на 10% данък върху реализираната печалба от сделки с ценни книжа, сключени на български регулиран пазар, като определиха въвеждането на подобен данък за неправилна и ненавременна стъпка, която ще доведе до повече проблеми, отколкото ще реши въпросите, свързани с увеличение на приходите за бюджета.

На НС и МФ бяха указани негативните последици от въвеждането на данък върху капиталовата печалба от търговия с ценни книжа на регулиран пазар.

1.2. Отпадането на преференцията, сделките, сключени на български регулиран пазар – „Българска фондова борса – София” АД („БФБ”) да бъдат освободени от данък печалба, ще доведе до отлив на инвеститорите на регулирания пазар за сметка на извънборсовия - ОТС пазар. В резултат ще настъпят следните негативни последици:

а) Рязко ще намалее приходите от комисиони на БФБ поради намаления обем сделки на регулиран пазар.

б) Насочването на инвеститорите към сключването на сделки на извънборсов пазар, ще намали прозрачността на капиталовия пазар относно реалните цени на книжата, изтъргуваните обеми и друга важна за инвеститорите информация, предвид това, че информацията за сделките, сключени ОТС, се предоставя единствено на сайтовете на инвестиционните посредници по сделката.

в) Сделките ще са сключват на занижени, по-ниски от пазарните цени на книжата, като страните предварително договаряйки сделките на ОТС, винаги съобразяват цената и с евентуално дължимия данък, с оглед намаляването му.

Все по-малко ще се прилага практиката, особено от големите инвеститори, които търгуват големи пакети, сключването на сделките на чисто пазарен принцип, където цените се формират от цените на търсенето и предлагане на книжата. Като в

тези случаи, дори и сделката да е предварително договорена между продавача и купувача, за да бъде сключена на регулиран пазар, цената е необходимо да е в спреда на търговия за тези книжа към момента.

1.3. Подобна мярка ще има негативен ефект и върху дружествата, които имат намерение да станат публични компании и да бъдат регистрирани за търговия на БФБ, тъй като отпада за тях основната преференция на капиталовия пазар.

1.4. Друга важна причина, поради която според асоциациите не може да се приеме въвеждането на подобен данък, е състоянието по принцип на българския капиталов пазар през последните години, особено след отражението на световната финансова криза върху него. Пазарът в България е слабо конкурентен спрямо другите капиталови пазари от региона, а по този начин ще се премахне едно от основните му предимства за евентуалните бъдещи инвеститори и ще повлияе решението им къде да инвестират, и дали това да е в български компании.

1.5. Въвеждането на данък върху капиталовите печалби ще доведе до незначителни приходи за бюджета, т.е. нисък фискален ефект, за сметка на по-високите разходи на средства и ресурси за административно обслужване събирането и отчитането на подобен данък. В тази връзка е важно да се има предвид, че повечето инвеститори са придобили книжата си по време на пика на капиталовия пазар преди финансовата криза, и ако към момента ги продадат, биха реализирали загуба, а не печалба, която да се облага.

1.6. В писмото беше указано, че данъкът върху капиталовата печалба бе премахнат преди 11 години, като дългосрочна мярка, предприета с оглед особените грижи на държавата за стимулиране развитието на българския капиталов пазар, който функционира сравнително отскоро и се определя като „нововъзникващ пазар”. Въвеждането на преференцията е било обусловено от необходимостта от създаване на пълноценни условия за капиталовия пазар в България, за да започне този пазар да изпълнява функциите си по акумулиране и разпределение на финансовите ресурси и парични потоци към предприятията от реалната икономика. Предвид факта, че капиталовият пазар все още не е достигнал такова ниво на развитие и зрялост, за да изпълни в цялост своите функции, въвеждането на данък върху капиталовата печалба би било ненавременна и неправилна мярка.

Предвид обществената съпротива срещу въвеждането на данък върху капиталовата печалба НС не възприе идеята за въвеждане на такъв данък и данъчното законодателство, свързано с функционирането на капиталовия пазар, остава непроменено.

2. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР (КФН)

БАЛИП и КФН поддържат постоянна връзка и съвместно обсъждат всички въпроси от интерес за бизнеса и развитието на капиталовия пазар. Особено значими са контактите във връзка с нормативната дейност и функции на КФН. БАЛИП редовно участва в съвместни с други организации срещи и дискусии, изказва становища, прави коментари, бележки и предложения по проекти на нормативни актове. Съвместно се работи и по тълкуването на разпоредби за уточняване практиката на КФН по прилагане на нормативните текстове. УС на БАЛИП и членовете на Асоциацията редовно участват в събития и прояви, инициирани от КФН, като активно се включват в дискусиите и правят предложения за подобряване на регулаторната рамка и надзорните практики на КФН.

БАЛИП е канена и редовно участва в съвместни работни срещи, организирани от КФН, на които присъстват представители на БНБ, МФ, БАУД, АББ, АИКБ, АДВИБ, БАВИ, БФБ и ЦД.

БАЛИП участва и в Консултативния съвет при Председателя на КФН, в който членуват асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар и емитентите, застрахователите и пенсионно-осигурителните дружества, подписали Меморандума за сътрудничество и взаимодействие между КФН и неправителствените организации в небанковия финансов сектор.

2.1. БАЛИП активно взаимодейства с КФН по всички направления на работа по внасяне на промени в нормативната уредба на капиталовия пазар, като са направени предложения за изменения в КСО, Наредба № 8, Наредба № 16. БАЛИП е подготвил и предоставил на КФН текст за уредба на възможността ИП да бъдат депозитари и поддепозитари на КИС, който да залегне в ЗДКСИДПКИ при промените в закона във връзка с имплементиране на Директивата за лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове.

2.2. В КФН беше внесено писмо от БАЛИП относно несъответствия на установената практика при някои, работещи в страната посредници и действащата нормативна уредба относно реда за сключване на договори с клиенти.

В писмото бе указано, че България в момента работят не малко на брой брокери, които извършват дейност чрез преведени на български език сайтове за предоставяните от тях услуги по инвестиционно посредничество и онлайн търговия, като активно рекламират дейността си в други български сайтове и/или медии. Една част от тях обаче нямат регистриран офис, нито посочен адрес или телефони за осъществяване на дейност в България, а останалите са посочили адрес на свой офис в България и български телефони за връзка или пък имат регистрирано българско търговско дружество, чрез което осъществяват дейността си. Някои от тях са регистрирани и имат издаден лиценз от държави извън ЕС, а други изрично са посочили, че не притежават лиценз за извършване на дейност като ИП, но въпреки това предлагат услуги попадащи в обхвата на дейностите по чл.5, ал.2 от ЗПФИ.

Характерно за всички подобни структури е, че не са минали процедура по нотификация пред КФН, като при сключване на договори с клиентите не спазват българското законодателство, а именно не сключват договори съгласно, предвидените в ЗПФИ и Наредба 38 процедури за сключване на договори с клиенти (присъствено и неприсъствено) и за идентификацията на клиентите.

На КФН бяха посочени и конкретни компании, които осъществяват дейност в България чрез преведени на български език сайтове и в разрез със законодателството, уреждащо дейността по предоставяне на инвестиционни услуги.

КФН на този етап е предупредила обществеността относно рисковете инвеститорите да установят отношения с нелицензирани компании или дружества, които не извършват дейност в съответствие със законодателството, нямат офиси и представителства в България и от които юридически е много трудно или невъзможно да бъде потърсена отговорност.

В прерогативите на КФН е да се противопостави на това явление, да предприеме необходимите административни мерки и да сложи ред на пазара, като предостави необходимата защита на инвеститорите и съдейства за зачитане на законните права и интереси на лицензираните ИП и УД.

2.3. До КФН беше подготвено и писмо във връзка с появилите се в медиите публикации за възможността за ограничаване или отнемане на разрешението за дейност на електроразпределителните дружества, емисиите на част от които са допуснати до търговия на БФБ и извършване на проверки от прокуратурата и различни органи на изпълнителната власт, както и инициране от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) на процедура по отнемане на лиценза на електроразпределително дружество ЧЕЗ. От КФН се искаше да не продължава действието на наложената принудителна административна мярка „спиране от търговия”.

В крайна сметка, КФН не удължи действието на наложената ПАМ и търговията с акциите на дружествата беше възобновена.

3. ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР (ЦД)

През отчетния период БАЛИП работи активно, като проведе няколко срещи с ръководството на ЦД по повод работата върху Проекта на нов Правилник за дейността на ЦД, както и по конкретни казуси и въпроси на нормативната уредба, като се проведе и серия от заседания във връзка с новата информационна система на ЦД.

3.1. Във връзка с новия Правилник за дейността на ЦД БАЛИП проведе дискусия сред членовете си. Въз основа на получените мнения, предложения и становища бе изготвено писмо до ръководството на ЦД, като повдигнатите в писмото въпроси имаха за цел оптимизиране на работата на ЦД и осигуряването на ефективен клиринг и сетълмент за участниците на българския капиталов пазар.

а) Основните предложения на БАЛИП бяха:

- В издавания от ЦД периодичен информационен бюлетин да се включи и информация като периодична статистика за водените от ЦД емисии финансови инструменти (на ежедневна база), които се търгуват на регулиран пазар, съответно free float на компаниите, примерно само на тези, включени в индексите на БФБ, както и данни колко от акциите на тези компании са собственост на чуждестранни инвеститори (например на седмична, месечна или тримесечна база).

- Уреждане на въпроса за частичното прехвърляне на финансови инструменти, както от регистър „А” по клиентската подсметка при ИП в регистър „В”, така и когато клиентите предпочитат да държат книгата си не в един, а в няколко инвестиционни посредника, което ще даде на инвеститорите по - голяма свобода и гъвкавост при разпореждането със собствените им финансови инструменти.
- Предвиждане на процедура за частично обезсилване на облигации при промяна в емисията и/или частично погасяване при придобиването им от емитента.
- Във връзка със събираните от ЦД такси за предлаганите услуги, Тарифата, която не е част от Правилника за дейността на ЦД, да може да бъде променяна само след провеждането на задължително обсъждане и съгласуване с членовете на Централен депозитар.

б) Бяха направени редица други предложения, по-важните от които са:

- да се разпишат ясно критериите и функциите на различните видове членство;
- в Допълнителните разпоредби на Правилника да се разпише режимът на преминаване от стария вид членство към новите видове членство, сключването на нови договори и срока в който членовете следва да преминат към новите видове членство;
- предоставяне на достатъчно разумен срок за привеждане на дейността на членовете към изискванията на новия правилник, както и на неклиринговите членове да сключат договори с клиринговите членове и/или оператори по регистъра;
- даване на възможност освен банки, клирингови членове да могат да бъдат и ИП, ако изпълнят изискванията за клирингови членове.

По-голяма част от предложенията на БАЛИП бяха приети и са отразени в новия Правилник на ЦД. Бяха приети и част от предложенията на АББ, като на съвместна работна среща в ЦД на 31.01.2013 г. се уточниха конкретни текстове и се изгладиха някои спорни моменти.

Доколкото в предходния период от КФН въз основа на сигнал от ЕСМА са били дадени изрични указания на ЦД относно политиката на санкциите при забава, не бе прието предложението за намаляване на размера на санкциите при забавяне на сделки и за известен гратисен период, през който на членовете на ЦД не се налагат санкции.

3.2. БАЛИП е също така представен в Работна група по корпоративни действия при ЦД. Тази РГ проведе няколко заседания, на които се обсъждаха стандарти **Cash Distribution** и **Securities Distribution**. Стандартите са изготвени от Консултативна група към Проекта Target 2 Securities към Европейската централна банка.

След провеждане на редица заседания, РГ изготви таблица от няколко части за спазването на изискванията на стандартите за корпоративни действия.

Констатацията на РГ е, че по-голямата част от стандартите са спазени.

3.3. БАЛИП след серия от срещи и обучения на служители на членовете на Асоциацията взе решение да подкрепи присъединяването на ЦД към **Target 2 Securities** (T2S). Присъединяването на ЦД към пан-европейската платформа за сетълмент ще има позитивен ефект и ще позволи облекчен трансграничен сетълмент в рамките на Европейския съюз (ЕС) и в крайна сметка ще доведе до по-голяма бързина и сигурност на сетълмента, както и до намаляване на разходите за извършване на сделки с финансови инструменти, търгувани на пазарите на държавите – членки на ЕС.

УС на БАЛИП също така подкрепи създаването на **Национална група на потребителите към T2S**, която да се превърне във форум за обсъждане на всички аспекти на присъединяването към T2S, както и за оценяване на приложимостта и анализ на въздействието на проекта към местния пазар и неговото развитие.

Състоя се учредително събрание на Националната група на потребителите, като за членове на НПП от БАЛИП бяха включени следните участници:

- Ангел Рабаджийски – изпълнителен директор на ИП „Карол” АД;
- Радослава Масларска – изпълнителен директор на ИП „Елана Трейдинг” АД;
- Георги Алексиев – началник отдел Back Office в ИП „Елана Трейдинг” АД;
- Евгений Жишев – главен секретар на БАЛИП.

4. „БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ” АД (БФБ)

БАЛИП активно работи с БФБ по широк спектър от въпроси от взаимен интерес като дава становища и бележки, участва в срещи и редица инициативи на БФБ. БФБ прие промени в методологията за изчисляване на индекси (Приложение № 1 Методология за изчисляване на SOFIX) след консултации с БАЛИП. Членовете на БАЛИП положително се отзоваха за промените в методологията. Проблемите при изчисляването на индексите произтичат от ниската ликвидност на пазара, при което емисиите, отговарящи на изискванията на SOFIX, са твърде малко. БАЛИП одобри промени в Приложение № 1, като изискванията по т. 3, б”д” и „е” бяха заменени с избор на n-емисии ($n \leq 30$) с най-висока медианна стойност на седмичния оборот и брой сделки за последната една година, като двата критерия имат еднаква тежест. Прилагането на този подход позволява при избора на емисии в състава на SOFIX изискването за ликвидност да е по-устойчиво при променящи се пазарни условия, като се избягват фиксирани лимити като оборот и брой сделки. Медианната стойност на седмичния оборот е по-добър измерител от общия реализиран оборот, тъй като не позволява единични сделки с голям обем да окажат влияние върху стойността на показателя.

Работата по намиране на най-подходящи правила в методологията за изчисляване на борсовите индекси следва да продължи, като се отразява динамиката и състоянието на пазара. КФН също проучва въпроса за най-подходяща методология с изчисляване на борсовите индекси и предстои дискусия за намиране на съобразено със спецификата на пазара решение.

5. БАУД

Бизнес интересите на членовете на БАЛИП и БАУД в голяма степен са еднопосочни и практиката доказва, че активната съвместната работа на двете асоциации е много резултатна. Двете асоциации формират на общи позиции по почти всички въпроси и предприемане на съгласувани действия за постигане на общите цели.

През отчетния период БАЛИП и БАУД участваха в редица съвместни заседания, включително с други институции и заеха единна позиция по въпроса за противопоставяне на въвеждането на данък върху капиталовата печалба.

БАЛИП и БАУД съвместно организираха семинара по въпросите на FATCA. Двете асоциации участваха в семинара, организиран от ЦД във връзка с новата информационна система и корпоративните действия.

Двете асоциации съвместно организираха курсовете за брокери и инвестиционни консултанти.

6. АСОЦИАЦИЯ НА БАНКИТЕ В БЪЛГАРИЯ (АББ)

БАЛИП редовно обменя информация и поддържа контакти с АББ с оглед взаимодействие на двете асоциации по въпроси от взаимен интерес, особено относно промени в нормативната рамка, уреждаща капиталовия пазар. АББ и БАЛИП имат еднопосочни интереси и във връзка с промените в КСО, като и двете асоциации предложиха да се внесат промени в чл. 177, ал. 1, т. 2 съгласно проекта на ЗИДКСО, които да дадат възможност да се инвестира в емисии, издадени от лица, свързани с ИП. Добро е взаимодействието на двете асоциации и във връзка с проблемите, свързани с прилагането на FATCA и подписването на междуправителствено споразумение между НАП и Службата за занъчни приходи на САЩ. БАЛИП работи в тясно взаимодействие с АББ по въпросите, свързани с новия Правилник и новата информационна система на ЦД. Двете асоциации активно участват в работата на Работната група по корпоративни действия към ЦД.

7. Отношения с КРИБ.

БАЛИП е член на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) – организация, която представлява интересите на работодателите и бизнеса в Националния съвет за тристранно сътрудничество. По линията на КРИБ се получава информацията относно:

- проекти на нормативни актове, които имат отношение към бизнеса и отношенията „труд и капитал“ (например, до членовете бяха разпространени текстовете на ЗИД на Закона за данъка върху добавената стойност, промени в списъка и класификатора на длъжностите, законопроект за публично-частното партньорство и др.);

- различни събития, изложби, форуми и семинари, посветени на развитието на бизнеса;

- КРИБ подкрепя инициативи на асоциации на професионалните участници на капиталовия пазар, като в изминали периоди, така и през отчетния период.

На КРИБ е предоставен списък на членовете на БАЛИП, които се считат по право членове и на КРИБ, без да се налага да плащат членски внос.

8. Взаимодействие с АИКБ

БАЛИП поддържа добри партньорски отношения с Асоциацията индустриалния капитал в България (АИКБ). Двете асоциации взаимодействат по множество въпроси, свързани с регулирането и надзора върху капиталовия пазар. Израз на това тясно взаимодействие стана съвместната позиция на двете асоциации срещу плановете за въвеждане на данък върху капиталовата печалба.

От 2012 г. БАЛИП е член и на АИКБ.

9. БАЛИП и ВУЗФ установиха отношения на сътрудничество и взаимопомощ с оглед осъществяване на редица инициативи, включващи както обучение на студенти и по-широк кръг от инвеститори. Предстои да се реализира програма за летни стажове на студенти от ВУЗФ в членове на БАЛИП. Ще продължи да се работи по инициатива за организиране на лятно/есенно училище по инвестиции, като са изготвени теми и определени лектори от членове на БАЛИП.

III. ДЕЙНОСТ И РЕШЕНИЯ НА БАЛИП ПО ДРУГИ ВЪПРОСИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА РАЗВИТИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР В СТРАНАТА

1. ИЗГОТВЯНЕ НА ТАБЛИЦА С ВИС КОДОВЕ И ИНФОРМИРАНЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЕРИОДИЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ.

1.1. Членовете бяха уведомени относно необходимостта от внасяне в справката по чл. 38, ал. 1 ЗПФИ на ВИС кодове на ИП и МИС кодове на пазарите, на които сделките с финансови инструменти са извършени. С промените, въведени със ЗИДЗППЦК, се измени и текстът на чл. 38, ал. 1 ЗПФИ, който регламентира подаването на информация за сделки с финансови инструменти, допуснати за търговия на регулиран пазар (независимо от мястото на търговия, на което са извършени – регулиран пазар, MTF, OTC). От текста отпадна изразът „на територията на Република България" (нещо, срещу което асоциациите се възпротивиха, но което следва от текста на MiFID) и по този начин стана необходимо да се оповестяват сделки, сключени и извън територията на България, т.е. на чужди пазари. С други думи, досега са се давали уведомления само за сделки в страната, сега към уведомлението следва да се прибави информация и за сделките зад граница.

От КФН беше получено уведомление за необходимостта от присвояване на ВИС кодове на ИП, но не бяха посочили правилна връзка към SWIFT. В съобщението на КФН се даваше връзка и към БНБ за издаване на такива кодове. След обаждане в БНБ се оказа, че БНБ не издава ВИС кодове (освен на банките, при лицензиране).

Установиха се контакти с Владимир Филипович - представител на SWIFT за региона. От ИП „Адамант Капитал Партньърс" също дадоха полезна информация относно начините за регистриране на ВИС кодове. В крайна сметка, членовете на БАЛИП започнаха да регистрират ВИС кодове. Със съдействието на ИП „Карол" беше изготвена таблица с ВИС кодове, брокерски номера и номера в ЦД на повечето ИП, в това число и банки.

1.2. Членовете на БАЛИП биват уведомявани за изпълнението на задължения като задължението за уведомяване на КФН всяко полугодие относно акционерната структура на ИП. След установяване на контакти с Дирекция СИДДО при НАП, членовете получават подробна информация и за изпълнението на задължението по чл. 143у от ДОПК за уведомяване на НАП на годишна основа за доходи от спестявания на резиденти от държави-членки на ЕС.

2. КУРСОВЕ ЗА БРОКЕРИ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАНТИ

БАЛИП се утвърждава и като основна организация, работеща в тясно взаимодействие с КФН, ангажирана с подготовката, организацията и провеждането на курсове за брокери и инвестиционни консултанти, в това число изработката на конспекти за изпитите и провеждане на вътрешно оценяване на кандидатите (т.нар. „пробен изпит“).

През отчетната година БАЛИП съвместно с БАУД организира подготовката на курсове за брокери и инвестиционни консултанти в съответствие с изискванията на Наредба № 7 от 5 ноември 2003 г. и одобрените от КФН тематични конспекти за изпитите за брокери и инвестиционни консултанти, разработени от служители на членове на БАЛИП и БАУД – инвестиционни консултанти и CFA.

УС на БАЛИП съгласува с БАУД програмата за обучение, разработена от групата лектори. БАЛИП проведе и преговорите с преподавателите относно условията на заплащане и провеждането на курса.

Бе решено да се определят такси в размер на 590 лв. за обучението на инвестиционни консултанти (64 часа по 45 минути) и 450 лв. – за брокери (40 часа по 45 минути), като се реши за членовете на БАЛИП и БАУД да могат да ползват отстъпки за определени от тях кандидати от таксите, като в тези случаи цената на курсовете за инвестиционни консултанти се реши да бъде 520 лв., а за брокери – 400 лв. Уговорен беше и допълнителен бонус за преподавателите в размер на половината от приходите над breakeven точката (при посещаемост от над 13 курсисти).

Обучението се проведе от следните лектори, повечето от които са или са били служители на членове на БАЛИП и/или БАУД: Васил Караиванов – асистент, Стопански факултет на Софийски Университет; Надя Неделчева (CFA) – портфолио

мениджър, „Карол” АД; Галина Димитрова, началник отдел „Инвестиционно банкиране” в ОББ и Ирина Димитрова (CFA).

Курсовете започнаха на 9 октомври 2012 г. Записани бяха 19 участника, като по този начин беше осигурена посещаемост, която осигурява покриване на разходите за провеждане на курса, без да се налага ползване на средства от бюджета на БАЛИП. Приходите и разходите се поделяха между БАУД и БАЛИП и по формула, определена от УС на БАЛИП и възприета от БАУД.

Резултатите от изпитите бяха публикувани на 14.12.2012 г. на сайта на КФН. Кандидатите - курсисти в рамките на курса, организиран от БАЛИП, съвместно с БАУД, се представиха много добре на изпитите, каквато е вече установилата се традиция:

- От 11 издържали успешно изпита кандидати за брокери - 7 са наши курсисти;
- От 6 успешно издържали изпита кандидати за инвестиционни консултанти - 4 са наши курсисти.

От финансова гледна точка асоциациите не са спечелили, но не са и загубили от организирането на курсовете, като не са ангажирали бюджетите си и имат известни, макар и неголеми приходи. Важна роля при организиране и провеждането на курсовете имат и ИП "Карол" и УД "Карол Капитал Мениджмънт", които предоставиха зала, мултимедия, помощни устройства и пр., и направиха всичко необходимо за успешното провеждане на курсовете.

Добре се представиха курсисти - служители на членове на БАЛИП: ИП „Евро Финанс” АД и ИП „Ти Би Ай Инвест”.

Увеличават се и постъпленията за библиотеката на БАЛИП и БАУД, която е предоставена на разположение на курсистите на БАЛИП и БАУД в помещенията на ИП "Карол".

3. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

БАЛИП през отчетния период работи по инициативи и проекти в рамките на членството на Асоциацията в International Council of Securities Associations или ICSA (ИКСА) и в частност с оглед членството на БАЛИП в Комисията по нововъзникващи пазари (КНП) към ИКСА.

ИП „Елана“ подготви материал за режима на малките и средните предприятия в България и възможностите за финансирането им чрез капиталовия пазар и в частност чрез публично предлагане на финансови инструменти. Материалът се предостави на КНП за окомплектоване на обобщен материал, посветен на уредбата на финансирането на малките и средните предприятия в Бразилия, България, Тайван, Турция и Южна Корея. Тази компилация беше предоставена след това на IOSCO за целите на международната организация на регулаторите на ценни книжа и работата на техническия комитет по инвестиционно посредничество. Остават актуални нашите предложени за други теми за бъдещата работа на КНП, в това число относно данъчния режим на финансовите услуги и облагането с ДДС, омнибус сметки, попечителската дейност на ИП, извършването на управление на индивидуален портфейл и предотвратяване на конфликти на интереси и пр.

БАЛИП е изготвил с участието на ИП „Елана“ Преглед на българския капиталов пазар на английски език. Материалът отразява основните аспекти на регулаторния режим, приложим към публичното предлагане и търговията с финансови инструменти, устройството и представянето на пазара, като съдържа подробна статистическа информация за видовете финансови инструменти и обемите на търговия. Материалът е изпратен на ИКСА и Комитета по нововъзникващи пазари и беше публикуван в Зоната за членове и следва да се актуализира и попълва с нови данни след края на първо полугодие ще бъде допълнен с рубрики.

По време на конференцията на FEAS (Federation of Euro-Asian Stock Exchanges) в София през м. септември 2012 г. се състоя среща на члена на УС на БАЛИП Илиан Скарлатов с помощник генералния секретар на Турската асоциация на посредниците на капиталовия пазар (TPSBAK) г-н Алпарслан Будак и г-жа Екин Фикиркоджа от TPSBAK, с които бяха обсъдени въпросите за установяване на сътрудничество между асоциациите на ИП в региона (България, Турция, Гърция, Румъния). Този въпрос ще продължи да бъде във фокуса на внимание на БАЛИП, предвид възможностите за засилено регионално сътрудничество между асоциациите на ИП от съседните на България държави.

БАЛИП поддържа контакти и осъществява взаимодействие с Проекта Target 2 Securities (T2S – базиран във Франкфурт), като е подкрепил присъединяването на ЦД

към T2S и получава материали и информация във връзка с дейността на T2S, както и информация и материали по линията на стандартите за корпоративните действия, които са свързани с Проекта. Участието на ЦД и БНБ в Проекта ще създаде допълнителни възможности за бизнес, клиринг и сетълмент, мултилистване и пр.

4. БАЛИП като саморегулираща се организация

В БАЛИП бяха получени сигнали, че е налице практиката при някои лицензирани ИП, при която договори с клиенти се сключват в разрез с разпоредбите на Наредба № 38 – правилата за сключването на договорите в писмена форма в присъствието на лице по чл.39, ал.1 от Наредба 38, след като бъде проверена самоличността на клиента или представителя му, само във вписан в регистъра по чл.30, ал.1 т.2 от ЗКФН адрес на управление, клон или офис на ИП (освен ако договорът не се сключва неприсъствено по реда чл.26а, чл.26б и чл. 26в от Наредба 38 по някой от уредените в Наредбата дистанционни начини. Обикновено се използват електронни бланки, които се попълват без подписване или друго удостоверяване на автентичността на волеизявлението на клиента да сключи договор и да се обвърже правно, като в повечето случаи не се попълват и съответните декларации, изискващи се при подписване на договор. По този начин се нарушават правилата за сключване на договори и се ползват конкурентни предимства, които ИП, спазващи Наредба № 38, нямат.

До съответните ИП бяха изпратени писма, в които бяха указани констатираните проблеми при сключването на договори с клиенти.

От два посредника се получиха отговори, в които се благодареше за указаните недостатъци и се изявяваше желание за членство в БАЛИП.

5. През отчетния период по искане от страна на инвеститори или клиенти УС на БАЛИП предостави редица консултации и информация относно различни аспекти на организацията на капиталовия пазар, статута на бивши приватизационни фондове и настоящи публични дружества, възможностите за реализиране на акционерни права, реализиране на компенсаторни инструменти, получаване на дивиденди, контакти с инвестиционни посредници, като особено много въпроси бяха поставяни

във връзка с провежданите от БАЛИП и БАУД курсове за инвестиционни консултанти и брокери и пр.

V. УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА.

1. На 7 февруари 2013 г. се състоя семинар, организиран от ЦД по въпросите на новата информационна система на ЦД и корпоративните действия през призмата на взаимодействие на емитенти и инвеститори с ЦД.

Целта на събитието беше:

- Запознаване на националните пазарни участници и на дружествата-емитенти със същността на Международните стандарти за корпоративни действия и общи събрания;
- Презентиране на новите функционални възможности на системата на Централен депозитар АД, подпомагащи приложението им;
- Обучение за работа с новата информационна система и възможност за организиране на интерактивна дискусия по въпроси, свързани с експлоатацията ѝ.

Гости на мероприятиято бяха водещи експерти в областта: г-н Бен ван дер Велпен – член на Съвместна работна група по корпоративни действия (CAJWG) и член на T2S подгрупа по корпоративни действия (CASG), старши консултант по пазари на ценни книжа, ING Bank (Амстердам) и г-н Маркус Каум – председател на Съвместна работна група за общи събрания (JWGGM), член на CAJWG, ръководител Капиталови пазари и финансово право, Munich RE и член на правния комитет на европейските емитенти.

Лекторите отговориха и на много въпроси, зададени от аудиторията.

2. БАЛИП съвместно с БАУД организира за членовете на двете асоциации семинар на 15.03.2013 г. по въпросите на прилагането на FATCA – американския закон за докладване на офшорни сметки на американски резиденти за целите на данъчната служба на САЩ.

Темите, които се разгледаха, бяха следните:

- същност и общи принципи на FATCA;
- проблеми при прилагането на FATCA, банкова тайна, защита на личните данни – решение;
- различните начини за прилагане на FATCA (споразумения Модел 1 и Модел 2, споразумение с финансовите институции);
- преглед на FATCA споразумение Модел 1 – детайлен преглед на всяка една разпоредба на споразумението;
- новите задължения на финансовите институции - процедури по комплексна проверка за американски сметки съгласно Приложение 1:
 - съществуващи сметки на физически лица;
 - нови сметки на физически лица;
 - съществуващи сметки на образувания;
 - нови сметки на образувания;
- влияние на FATCA на ниво Европейски съюз;
- общ преглед на автоматичния обмен на информация;
- общи технически аспекти при прилагането на FATCA;
- срокове за изпълнение на задълженията по FATCA.

В продължение на около 8 часа лекторът Иван Антонов, главен юрисконсулт в Дирекция СИДДО на НАП запозна аудиторията относно основните изисквания на FATCA, детайлите на готвеното междуправителствено споразумение с IRS (Данъчната служба на САЩ) и неговото прилагане и отражение върху дейността на небанковите финансови институции. Даден беше отговор и на много въпроси, като остават да се изяснят някои аспекти на калкулирането на доходността по съответните сметки, методите за оценка на активите, различни от парични средства, конкретно определяне на наличности по сметки към 31 декември, взаимоотношения с неучастващи финансови институции, пасивни и активни образувания. Сериозни ангажименти за бизнеса се очертава да има по извършване на комплексни проверки и т.нар. задълбочени проверки, като дружествата ще трябва своевременно да се

подготвят от гледна точка на персонал, контактни лица, софтуер, водене на отчетност и идентификация на американски резиденти и пр.

Любомир Бояджиев

За Председателя на УС на БАЛИП

ИП „БенчМарк Финанс” АД